

Handläggare
Charlotta Hedvik
Telefon: 08 508 28 941

Till
Miljö och hälsoskyddsnämnen
2016-09-20 p. 16

Strategi för fossilbränslefritt Stockholm 2040

Remiss från Kommunstyrelsen, KS Dnr 134-175/2015

Förvaltningens förslag till beslut

1. Godkänna svaret på remissen och överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande till Kommunstyrelsen.
2. Justera beslutet omedelbart.

Gunnar Söderholm
Förvaltningschef

Gustaf Landahl
Avdelningschef

Sammanfattning

Stadsledningskontoret har utarbetat ett förslag till strategi för ett fossilbränslefritt Stockholm 2040. Kommunstyrelsen har remitterat förslaget till bl.a. miljö och hälsoskyddsnämnden för yttrande senast den 26 september.

Strategin föreslås vara både en strategi för att nå klimatmålet 2,3 ton koldioxidekvivalenter (CO₂e) per person år 2020 samt en färdplan för ett fossilbränslefritt Stockholm 2040. Strategin inkluderar även målet fossilbränslefri organisation 2030. Strategin tar sin utgångspunkt i den rådande fossilbränsleanvändningen, identifierar utmaningar och nödvändiga insatser samt fördelar genomförandeansvar för dessa.

färdigställande och även att några ytterligare nämnder eller bolag bör delta i arbetet.

Bakgrund

Kommunfullmäktige beslöt i samband med budget 2015 att Stockholm ska vara en fossilbränslefri stad 2040 och att utsläppen ska minska till högst 2,3 ton koldioxidekvivalenter (CO₂e) per stockholmare 2020.

Kommunstyrelsen uppdrogs att tillsammans med miljö- och hälsoskyddsnämnden ta fram en strategi för att nå stadens klimatmål till 2020 samt en färdplan för att nå stadens mål till 2040. Dessa två uppdrag presenteras gemensamt i kommunstyrelsens förslag till strategi för ett fossilbränslefritt Stockholm 2040, bilaga 1. Strategin ska utgöra riktlinjer för de klimatrelaterade målen i stadens miljöprogram 2016-2019 och för målet om fossilbränslefrihet till 2040. Strategin tar sin utgångspunkt i rådande fossilbränsle- och energianvändning och går sedan sektorsvis igenom trender, prognoser och vilka insatser som behöver ske för måluppfyllelse av både målet om fossilbränslefrihet till 2040 samt etappmålet om 2,3 ton CO₂e per stockholmare till 2020. I strategin ingår även stadens mål fossilbränslefriorganisation 2030.

Strategin för att uppnå fossilbränslefrihet till 2040 är framför allt inriktad på utredningar som ska vara genomförda under 2017. Dessa utredningar ska sedan ligga till grund för nya åtgärder. För att nå målet till 2020 innehåller strategin redan identifierade åtgärder.

Strategin utgör en miniminivå för att kunna nå både det långsiktiga målet till 2040 och etappmålet till 2020.

Strategin har sammanställts av stadsledningskontoret. Den baseras på underlag framtaget av miljöförvaltningen med stöd av trafikkontoret, Fortum värme, exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret samt Stockholm Vatten.

Färdplan för ett fossilbränslefritt Stockholm 2050 och Stockholms Åtgärdsplan för Klimat och Energi 2012-2015 ska ersättas av Strategi för Fossilbränslefritt Stockholm 2040.

Beräkningar och analyser bygger på tillgängliga data vid framtagandet av underlagsmaterial. Beräkningarna genomfördes våren 2015 och bygger på data för 2012.

Ärendet

Strategin för ett fossilbränslefritt Stockholm visar hur staden kan nå målet 2,3 ton CO₂e per stockholmare 2020 samt fossilbränslefritt Stockholm 2040. Strategin anger även vilka nämnder och bolagsstyrelser i staden som har ansvar för att åtgärder inom olika sektorer genomförs, både för att nå etappmålet till 2020 samt fossilbränslefritt Stockholm till 2040. Strategin omfattar även målet fossilbränslefri organisation 2030.

De insatser som läggs fram inom strategin är de som bedöms ge störst reduktion av CO₂e och där stadens nämnder och bolag har störst rådighet samt där konsekvenserna i övrigt bedöms som acceptabla.

Ärendets beredning

I ärendet har miljöförvaltningen samrått med exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret när det gäller detta remissvar.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Miljöförvaltningen ser mycket positivt på att strategin nu har sammanställts och förberetts för beslut.

Strategins utformning förefaller kunna synkroniseras väl med både miljöprogram 2016-2019 och stadens ledningssystem, ILS. Strategin skulle även stärkas av att de olika åtgärderna som identifierats biläggs i ett appendix.

Trots att beräkningarna utgår från tillgängliga data 2015 bedömer förvaltningen att beräkningar och analyser av åtgärder och utveckling fortfarande är aktuella och inte behöver uppdateras. Dokumentet kan dock kompletteras med aktuell tillståndsbild vad gäller utsläpp av växthusgaser m.m.

Förvaltningen bistår gärna kommunstyrelsen vid behov med slutskrivningen av strategin inför färdigställandet för politiskt beslut, t.ex. med uppdatering av data, textkorrigeringar, uppdateringar av grafer m.m.

Klimatmål

Med den accelererande temperaturökningen är det viktigt att åtgärder genomförs skyndsamt. Klimatpåverkan blir lägre om utsläppsminskningarna sker i närtid. Därför bör inte utsläppsminskningskurvan vara linjär. Det är en fördel om staden

har kraftigare utsläpsreduktion de närmaste åren för att sen ha en lägre reduktionstakt efter 2030. D.v.s. Staden bör inte låsa sig fast vid en linjär målbana. Målbanan kan även komma att förändras i och med att ny teknik utvecklas samt på grund av ny kunskap.

Innehåll och fakta

Strategin behandlar både målet på lång sikt och det som ska genomföras under nuvarande miljöprogramsperiod. Strategin kan med fördel förtydligas med hjälp av rubriker så det tydligare framgår vilka insatser som behöver genomföras för att nå målet till 2020 samt vad som behöver påbörjas nu för att på sikt nå målet om fossilbränslefrihet till 2040.

Strategin bör i större utsträckning betona vikten av samarbete i staden mellan nämnder och bolagsstyrelser samt med externa parter för att målen ska kunna nås.

Målet om att stadens organisation ska gå före och vara fossilbränslefri år 2030 kan lyftas fram ännu tydligare i strategin. Målet är relativt okänt i stadens organisation och presenteras i slutet av strategin.

Strategin kan med fördel kompletteras (dock inte i strategidokumentet) med mer lättillgänglig information för läsarna så att innehållet kan förstås av de som inte är faktamässigt kunniga på respektive område.

Strategin bör kompletteras med förklaringar och definitioner på bland annat nettoutsläpp, fossilbränslefritt, klimatneutralt och LCA.

Insatser för fossilbränslefrihet 2040 hållbar energianvändning

Nedan redovisas de insatser för vilka en komplettering föreslås.

- *Staden säkerställer att Fortum Värme genomför sitt beslut att avveckla kolanvändningen. Stadens ambition är att kolanvändningen ska vara avvecklad till år 2020. En plan för avveckling av KVV6 ska redovisas senast 2017.*
  - *Genomförandeansvar: Kommunstyrelsen*

Fortum värme bör dela på genomförandeansvaret.

- *Staden samverkar med berörda aktörer för att användningen av fossila oljor för spetslast hos energibolag, sjukhus m.m. ersätts av förnybara bränslen och avrapporterar utvecklingen 2018.*
  - *Genomförandeansvar: Koncernstyrelsen*

Årtalet bör ändras till 2017 liksom för övriga utredningar.

- *Staden bistår Fortum Värme i dess arbete med att med att öka anslutningarna till öppen fjärrvärme och utreder möjligheterna till ytterligare anslutningar. Utredningen med förslag till åtgärder ska vara färdig för beslut senast år 2017.*
  - *Genomförandeansvar: Exploateringsnämnden tillsammans med koncernstyrelsen och Fortum Värme*

SBR bör dela på genomförandeansvaret

- *Staden verkar för att styrmedel, lagstiftning och regelverk stödjer en fossilbränslefri energianvändning.*
  - *Genomförandeansvar: Kommunstyrelsen*

Miljö- och hälsoskyddsnämnden bör dela på genomförandeansvaret

Insatser för att nå högst 2,3 ton till 2020 hållbar energianvändning

- *Staden ska vidta åtgärder för energieffektivisering med tio procent jämfört med referensåret 2015 inom stadens verksamheter som sammantaget reducerar utsläppen med minst 20 000 ton CO₂e till 2020.*
  - *Genomförandeansvar: Samtliga av stadens nämnder och bolagsstyrelser men i synnerhet Fastighetsnämnden och bolagsstyrelserna för Svenska bostäder, Stockholms hem, Familjebostäder, Micasa och SISAB*

Det bör genomföras med stöd av Miljö- och hälsoskyddsnämnden (Energicentrum).

- *Staden ska vidta åtgärder för att uppnå en egen energiproduktion baserad på solenergi motsvarande 10 procent av elanvändningen som sammantaget reducerar utsläppen med minst 1 000 ton CO₂e.*
  - *Genomförandeansvar: Fastighetsnämnden och bolagsstyrelserna för Svenska bostäder, Stockholms hem, Familjebostäder, Micasa och SISAB med stöd av Energicentrum på MHN.*

Det bör genomföras med stöd av Miljö- och hälsoskyddsnämnden (Energicentrum).

Insatser för fossilbränslefrihet 2040 Miljöeffektiva transporter

- *Staden verkar för att styrmedel, lagstiftning och regelverk stödjer en fossilbränslefri transportsektor.*
  - *Genomförandeansvar: Kommunstyrelsen*

Det bör genomföras med stöd av Miljö- och hälsoskyddsnämnden (Miljöbilar i Stockholm).

Insatser för att nå högst 2,3 ton till 2020 hållbar energianvändning miljöeffektiva transporter

- *Staden ska vidta åtgärder för att minska biltrafiken som sammantaget motsvarar en reduktion av utsläppen med minst 80 000 ton CO₂e*
  - *Genomförandeansvar: Trafiknämnden*

Det bör genomföras i samarbete med Stadsbyggnadsnämnden och Exploateringsnämnden.

- *Staden ska utreda möjligheterna till att minska fossila plaster i avfallet som går till förbränning. Utredningen med förslag till åtgärder ska vara färdig för beslut senast år 2017.*
  - *Genomförandeansvar: Koncernstyrelsen tillsammans med Stockholm Vatten Avfall och Fortum Värme*

Det bör genomföras med stöd av Servicenämnden (Upphandlingsstöd).

Genomförande och uppföljning

De utpekade ansvar som finns i klimatstrategin bör (precis som aktiviteterna i miljöprogrammet) skrivas in i budget för 2017 samt inkluderas i ILS och verksamhetsplaner för berörda förvaltningar och bolag. Klimatkansliet bör vara den enhet i staden som fördelar och följer upp att åtgärder kommer igång och blir genomförda.

För att strategin ska kunna implementeras så effektivt som möjligt krävs att medarbetare, verksamhetsledare och politiker får en tydlig bild av vad strategin omfattar och i vilken utsträckning de behöver bidra till arbetet med att minska växthusgasutsläppen. Förvaltningen bedömer att det kommer att krävas relativt stora kommunikationsinsatser inom stadens organisation. Det kommer också att krävas fortsatta analyser av åtgärder och beräkningar av växthusgasutsläppen

Förvaltningen utgör stadens expertkompetens kring energi- och klimatanalyser, beräkningar av utsläpp samt ansvarar för stadens kommunikation av klimatfrågan. Förvaltningen bistår därför gärna Klimatkansliet med kompetens kring de systemanalyser och utsläppsberäkningar som kommer att krävas framöver liksom med kommunikationsstöd för implementeringsarbetet.

Staden deltar i flera nätverk som har koppling till klimatarbetet, t.ex. ICLEI, C40, Covenant of Mayors, Compact of Mayors etc. Förvaltningen anser att det vore en fördel att de övergripande frågorna för dessa nätverk framgent hanteras av stadsledningskontorets Klimatkansli, medan miljöförvaltningen ansvarar för expertrelaterat utbyte inom nätverken.

SLUT

Bilagor

1. Strategi för fossilbränslefritt Stockholm 2040